

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อิสลามมิใช่เป็นเพียงศาสนาหรือลัทธิความเชื่อเท่านั้น แต่อิสลามยังเป็นวิถีชีวิต (Way of Life) ของมุสลิม เป็นระบบการดำเนินชีวิตที่สมบูรณ์แบบที่สุดสำหรับผู้ศรัทธา เพราะมุสลิมไม่สามารถแยกชีวิตออกจากอิสลามหรือไม่สามารถรับอิสลามไว้แค่ส่วนใดส่วนหนึ่งของชีวิต หากแต่มุสลิมจะต้องใช้หลักธรรมของอิสลามเป็นระบอบในการดำเนินชีวิตที่สมบูรณ์ตั้งแต่วันแรกเกิดจนถึงวันตาย โดยที่อิสลามมิได้แยกความเชื่อกับการปฏิบัติ และมีได้แยกทางโลกกับทางธรรมออกจากกัน แต่จะหลอมรวมสิ่งเหล่านี้เข้าด้วยกัน เป็นหนึ่งเดียวผสมกลมกลืนอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นวัฒนธรรมอิสลาม หมายถึงวิถีในการดำเนินชีวิต หรือรูปแบบพฤติกรรมของมุสลิมตลอดจนสิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นมาซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความศรัทธาว่า อัลลอฮ์ ﷻ คือพระเจ้าเพียงองค์เดียวและมุฮัมมัด ﷺ คือศาสนทูตของพระองค์ (เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2535: 8) และมีคำสอนให้มุสลิมประพฤติปฏิบัติตั้งแต่ตื่นนอนจนถึงเข้านอนของแต่ละวัน โดยมีศาสนาบัญญัติกำกับการบริหารชีวิตอย่างชัดเจน ถ้ามุสลิมไม่ศึกษาคำสอนศาสนาอิสลาม เขาก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติตนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของได้ และเขาจะไม่ได้รับความดีจากอัลลอฮ์ ﷻ อย่างแน่นอน และอิสลามเป็นศาสนาแห่งการปฏิบัติ ดังนั้นการปฏิบัติกิจการงานของศาสนาต้องรู้หลักการ และวิธีการปฏิบัติที่เป็นไปตามความต้องการของอัลลอฮ์ ﷻ

อิบรอเฮม หะยีสาอ์ (2552: ออนไลน์) อ้างถึง อิมาม อัลฆอซาลี (478 ฮ.ศ) อิสลามได้อธิบายหลักการและอุดมการณ์ในการดำเนินไว้ทุกอย่าง เช่น เรื่องจริยธรรม การศึกษา วัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง โดยมีหลักการศรัทธาในอัลลอฮ์ ﷻ พระผู้เป็นเจ้าขององค์เดียวเป็นศูนย์กลางจิตใจให้มุสลิมได้ปฏิบัติตามคำสอนได้ทุกประการ ด้วยการเคารพภักดีพระองค์ และทำดีต่อเพื่อนมนุษย์เพื่อแสวงความโปรดปรานจากพระองค์ นอกจากนี้อิสลามได้สอนข้อปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ตั้งแต่เข้านอนจนถึงตื่นนอนอีกครั้ง เช่น การอุบะฮ์บะริฮ์ การคบเพื่อน การครองเรือน การเป็นพี่น้องกัน หน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อพ่อแม่ ครู สามเณร ภรรยา คนใช้ เด็กกำพร้า ผู้ครองประเทศ ประชาชน การศึกษา อาชีพ การเงินการคลัง การมรดก ฯลฯ และเป็นวิธีการดำเนินชีวิตที่มุสลิมนำมาปฏิบัติได้ในชีวิตจริงไม่ใช่เรื่องของความเพ้อฝันหรือยากเกินกว่าที่มนุษย์จะกระทำได้ เนื่องจากท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ และสาวกหรือสหายของท่านได้ปฏิบัติไว้เป็นแบบอย่างแล้ว ทั้งสิ้น (มานี ชูไทย, 2544: 6) จากการที่มุสลิมจะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติที่อิสลามได้กำหนดไว้ อย่างชัดเจน มุสลิมจึงต้องแสวงหาความรู้เหล่านั้นเพื่อนำมาปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ศาสนาอิสลามจึงกำหนดหน้าที่สำคัญให้กับมุสลิมทุกคนจะต้องแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะวิชาความรู้ที่เป็นพื้นฐานของชีวิต (ฟิรฎอฮ์) ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาทางด้านศาสนาหรือ การศึกษาประสบการณ์ชีวิตอันเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ดังท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ กล่าวว่

طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَىٰ كُلِّ مُسْلِمٍ وَمُسْلِمَةٍ

(رواه ابن ماجه 1975 : 224)

ความว่า “ การแสวงหาความรู้ นั้น เป็นสิ่งที่จำเป็นเหนือมุสลิมชาย และมุสลิมหญิงทุกคน ”

(บันทึกโดย Ibn Majah 1975: 224)

ในการศึกษาหาความรู้ นั้นกำหนดให้เป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ไม่ว่าจะวัยเด็ก วัยหนุ่มสาว หรือแม้แต่วัยชรา กล่าวคือมุสลิมต้องใช้เวลาตลอดชีวิตในการเรียนรู้ ดังท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ กล่าวว่

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَنْ يَشْبَعَ الْمُؤْمِنُ مِنْ خَيْرٍ يَسْمَعُهُ حَتَّىٰ يَكُونَ مُتَمَتِّهَا الْجَنَّةَ

ความว่า "ท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ กล่าวว่ “ผู้ศรัทธาคนหนึ่งจะไม่อิ่มจากความดีงาม (ของ ความรู้) ที่เขาได้ยิน จนกว่าที่สิ้นสุดของเขาคือสวรรค์"

รายงานโดยอัคริมิซีย์ (2610)

การศึกษาจะนำมาซึ่งคุณภาพของชีวิต เป็นหนทางนำไปสู่ความศรัทธาทำให้ประสบความสำเร็จในอาชีพการงานทั้งในโลกนี้และจะได้รับ ความเมตตาและโปรดปรานจากพระเจ้าในโล กหน้า ดังท่านอิมามชาฟีอีย์ กล่าวว่

مَنْ أَرَادَ الدُّنْيَا فَعَلَيْهِ بِالْعِلْمِ وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ فَعَلَيْهِ بِالْعِلْمِ وَمَنْ أَرَادَهُمَا مَعًا فَعَلَيْهِ بِالْعِلْمِ

(al-Nawawiy, n.d. 1/42)

ความว่า “บุคคลใดที่ต้องการ الدنيا (โลกนี้) ก็จะต้องด้วยวิชาความรู้ และบุคคลใดที่ต้องการอาคีเราะห์ (โลกหน้า) ก็จะต้องด้วยวิชาความรู้ และบุคคลใดที่ต้องการทั้งสอง (dunyaและอาคีเราะห์) ก็ จะต้องด้วยวิชาความรู้” นั้นแสดงว่าความรู้เป็นบ่อเกิดแห่งความสำเร็จ อัลลอฮ์ ﷻ ทรงโปรด ปรานและยกย่องผู้ที่มีการศึกษาอิสลามโดยการยกระดับให้สูงกว่าผู้ที่ไม่มีการศึกษาอย่างสิ้นเชิง ดังที่ พระองค์ทรงตรัสว่

﴿...يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ﴾

ความว่า “อัลลอฮ์ทรงยกระดับผู้ที่ศรัทธาในบรรดาหมู่พวกเจ้าและผู้ที่ทำการศึกษาด้วยหลายระดับ” (อัลมูญาตลอะฮ์: 11)

และอัลลอฮ์ทรงปฏิเสธอย่างชัดเจนถึงความเท่าเทียมกันระหว่างผู้ที่มีความรู้และผู้ที่ไม่มีความรู้ดังที่พระองค์ทรงตรัสว่า

﴿ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴾

ความว่า “จงกล่าวเถิดมุฮัมมัด บรรดาผู้รู้และบรรดาผู้ไม่รู้จะเท่าเทียมกันหรือ? แท้จริงบรรดาผู้มีสติปัญญาเท่านั้นที่จะใคร่ครวญ” (อัซซุมัร: 9)

ดังนั้นอิสลามจึงกำหนดให้เป็นหน้าที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการอบรมสั่งสอน บุตรหลานหรือผู้อยู่ในปกครองให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติและปฏิบัติตามหลักการศาสนา อย่างถูกต้องและครบถ้วน เริ่มต้นด้วยการเรียนรู้ให้รู้จักอัลลอฮ์ อ่านอัล-กุรอาน ฟีกการละหมาด ฟีกการถือศีลอด ความรู้ในการประกอบอาชีพ และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ให้บุตรหลานสามารถประพฤติตนให้ถูกต้องตามหลักการอิสลามกำหนดเป้าหมายในการศึกษาไว้อย่างชัดเจน

บรรจง บินกาซัน (2544: 12) กล่าวว่าเป้าหมายของการศึกษาในศาสนาอิสลาม มีดังต่อไปนี้ เป้าหมายแรก คือ รู้จักอัลลอฮ์ การศึกษาหรือการเรียนรู้เพื่อรู้จักอัลลอฮ์ คือเป้าหมายแรกของอิสลาม ทั้งนี้เพราะอัลลอฮ์คือพระเจ้า และผู้ทรงสร้างทุกสรรพสิ่ง เมื่อรู้จักอัลลอฮ์แล้วสิ่งที่จะต้องศึกษาต่อมาก็คือศาสนาของอัลลอฮ์และศาสนาของอัลลอฮ์คืออิสลาม เป้าหมายที่สอง คือมีศีลธรรม เพียงรู้จักอัลลอฮ์ ﷻ แต่ไร้ศีลธรรมถือว่าไม่ถูกต้อง กล่าวคือการศึกษาเพื่อฝึกฝนและขัดเกลาทางศีลธรรมเป็นเรื่องจำเป็น เป้าหมายของการศึกษานั้นต้องไม่ใช่เพื่อการหาอำนาจเงินทอง แสวงหาความรุ่งเรือง โอ้อวดหรือแข่งขันกับคนอื่น แต่ทว่าต้องศึกษาเพื่อขัดเกลาตนเองให้ใกล้ชิดกับอัลลอฮ์ ﷻ มากยิ่งขึ้น เป้าหมายที่สาม คือการศึกษาเพื่อโลกนี้และโลกหน้า หมายถึงให้ศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป เป้าหมายที่สี่คือ การศึกษานั้นต้องมีประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม เพื่อการทำอิบาดะห์ (ความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์) อิสลามไม่สนับสนุนให้ศึกษาความรู้ที่ไร้ประโยชน์ หรือความรู้ที่เน้นประโยชน์แต่ตัวเองโดยไม่มอบอะไรให้สังคมส่วนรวม เป้าหมายที่ห้า คือ การศึกษาสายอาชีพทางเทคนิคและอุตสาหกรรมเพื่อการเลี้ยงชีพอันจะนำไปสู่การเป็นบ่าวที่ดีของอัลลอฮ์ ﷻ สนับสนุนให้มนุษย์มีความสามารถในการประกอบอาชีพเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เป้าหมายที่หก คือ อย่าเก็บงำความรู้ แต่ต้องเผยแพร่ด้วย อิสลามต้องการให้ทุกคนศึกษาหาความรู้มาปฏิบัติและเผยแพร่ความรู้ออกไป

ดังนั้นหากบิดามารดา หรือผู้ปกครองไม่มีความรู้ความสามารถในการอบรมสั่งสอน ก็จะต้องสรรหาผู้ที่มีความรู้มาอบรมสั่งสอนแทนตน เช่น ญาติพี่น้อง โต๊ะครู (ผู้มีความรู้ทางด้านศาสนาอิสลาม) โต๊ะอิหม่าม (ผู้นำศาสนาประจำมัสยิด) หรือนำบุตรหลานไปศึกษาในสถานศึกษา

ต่าง ๆ ที่มีการอบรมทางด้านศาสนาอิสลาม เช่น ปอเนาะ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) เป็นต้น

ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) เป็นทางออกหนึ่งของบิดามารดา หรือ ผู้ปกครองในการสนองหน้าที่แทนตนในการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน เพราะศูนย์การศึกษาอิสลาม ประจำมัสยิด (ตาดีกา) เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านศาสนาอิสลามโดยมีเป้าหมายเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่เยาวชนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตามหลักการทางศาสนาอิสลามขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้อง ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารและการดูแลของมัสยิด โดยใช้อาคารบริเวณมัสยิดเป็นสถานที่จัดการเรียนรู้โดยเน้นการศึกษาศาสนาภาคบังคับระดับพื้นฐาน (ฟิรฎูฮัยน) จึงเป็นเสมือนการศึกษาภาคบังคับ ที่ผู้ปกครองทุกคนต้องให้ความสำคัญ ถือเป็นหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน แก่เยาวชน จังหวัดสตูลประกอบด้วยประชากรที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งมีมากถึงร้อยละ 67.8 0 (กรมการปกครอง : 2553) จึงมีสถานที่อบรมศาสนาอิสลามกระจายอยู่ทุกชุมชน ทุกหมู่บ้าน สถานที่อบรมศาสนาอิสลามที่ได้จดทะเบียนเป็นศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลมีจำนวน 196 ศูนย์ จากรายงานผลการดำเนินงานโครงการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) จังหวัดสตูล ประจำปี 2554 โดยสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล การประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ตอนที่ 2 การประเมินผลการดำเนินงาน 4 ด้าน คืองานธุรการ จำนวน 11 ข้อ งานวิชาการ จำนวน 10 ข้อ งานอาคารสถานที่ จำนวน 13 ข้อ คุณภาพผู้สอน ผู้เรียน จำนวน 4 ข้อ โดยจัดระดับคุณภาพให้พิจารณาเกณฑ์ต่อไปนี้

80 – 100	หมายถึง	ดีเยี่ยม	เหรียญทอง
70 – 79	หมายถึง	ดี	เหรียญเงิน
60 – 69	หมายถึง	ปานกลาง	เหรียญทองแดง
50 – 59	หมายถึง	ปรับปรุง	ชมเชย

สรุปผลการประเมิน จากศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) 196 แห่งดังนี้ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับการประเมินระดับคุณภาพเหรียญทอง มีจำนวน 42 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 21.43 ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับการประเมินระดับคุณภาพเหรียญเงินจำนวน 50 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 25.51 ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับการประเมินระดับคุณภาพเหรียญทองแดงจำนวน 59 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 30.10 ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับการประเมินระดับคุณภาพชมเชย จำนวน 45 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 22.96 (สำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสตูล พ.ศ. 2554: 28)

จากผลของการประเมินดังกล่าวจะเห็นถึงประสิทธิภาพของการบริหารงานของศูนย์ การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่มระดับคุณภาพดีเยี่ยมมี จำนวนน้อย ส่วนกลุ่มระดับคุณภาพปรับปรุงและกลุ่มปานกลางมีจำนวนมาก โดยภาพรวมศูนย์ การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ประสบปัญหาและข้อจำกัด ทั้งในด้านบุคลากร ผู้บริหาร และครูผู้สอน ด้านอาคารสถานที่ ขาดการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี และงบประมาณในการบริหาร จัดการ

ในขณะที่เดียวกันผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยหลายเล่มเช่น ศรีทิพย์ ลดาวัลย์ (2540) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาวิทยาลัยพณิชยการ พระเชตุพน” พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาระดับมากได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา และครูอาจารย์ อำนาจ จอมใจ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความ สำเร็จการบริหารโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ จังหวัดเชียงราย เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ บุคลากรภายในสถานศึกษา การบริหารจัดการ บุคลากรภายนอก สถานศึกษา งบประมาณ อาคารสถานที่ ทศนีย์ หมูคำ (2547) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวม ดังนี้ ปัจจัย ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

จากเหตุผลจากการประเมินประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) โดยสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล พบว่า ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่มีระดับคุณภาพที่ต้องปรับปรุงและระดับคุณภาพปานกลางมีจำนวนมาก และจาก การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาทั้งระดับวิทยาลัย โรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา พบว่ามีปัจจัยหลายด้านที่ทำให้โรงเรียนเหล่านั้นประสบ ความสำเร็จ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหลายด้านที่มีความสอดคล้องกันแม้จะเป็นโรงเรียนต่าง ระดับกัน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาเหล่านั้นว่า ถ้านำปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มาใช้กับศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) แล้วมีปัจจัยด้าน ไตบ้างที่จะทำให้การบริหารการศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ประสบความสำเร็จ และเพื่อจะ ได้นำผลการวิจัยเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล สำนักงานการศึกษา เอกชนจังหวัดสตูล สมาคมตาดีกาจังหวัดสตูลเพื่อนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหาร ของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในโอกาสต่อไป โดยผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดการ

วิจัยครั้งนี้ คือสภาพการดำเนินงาน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบรรยากาศและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูล
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลจำแนกตาม อายุ ประสบการณ์ ระดับศึกษาสามัญและระดับการศึกษาศาสนาอิสลาม
3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)

1.3 คำถามการวิจัย

1. ระดับการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ประสบความสำเร็จได้รับเหรียญทองอยู่ในระดับใด
2. การดำเนินงานของศูนย์ฯ การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) จำแนกตาม อายุ ประสบการณ์ ระดับการศึกษาสามัญและระดับการศึกษาศาสนา แตกต่างกันหรือไม่
3. แนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) เป็นอย่างไร

1.4 ขอบเขตการดำเนินงานวิจัย

1. ขอบเขตของพื้นที่
ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) สำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสตูล ที่ได้รับเหรียญทอง จำนวน 42 ศูนย์
2. ขอบเขตของเนื้อหา
 - 2.1 สภาพการดำเนินงานของศูนย์ฯ 5 ด้าน คือ
 - 2.1.1 ด้านบุคลากร
 - 2.1.2 ด้านงบประมาณ
 - 2.1.3 ด้านอาคารสถานที่
 - 2.1.4 ด้านบรรยากาศ
 - 2.1.5 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

3. ขอบเขตประชากรศึกษา

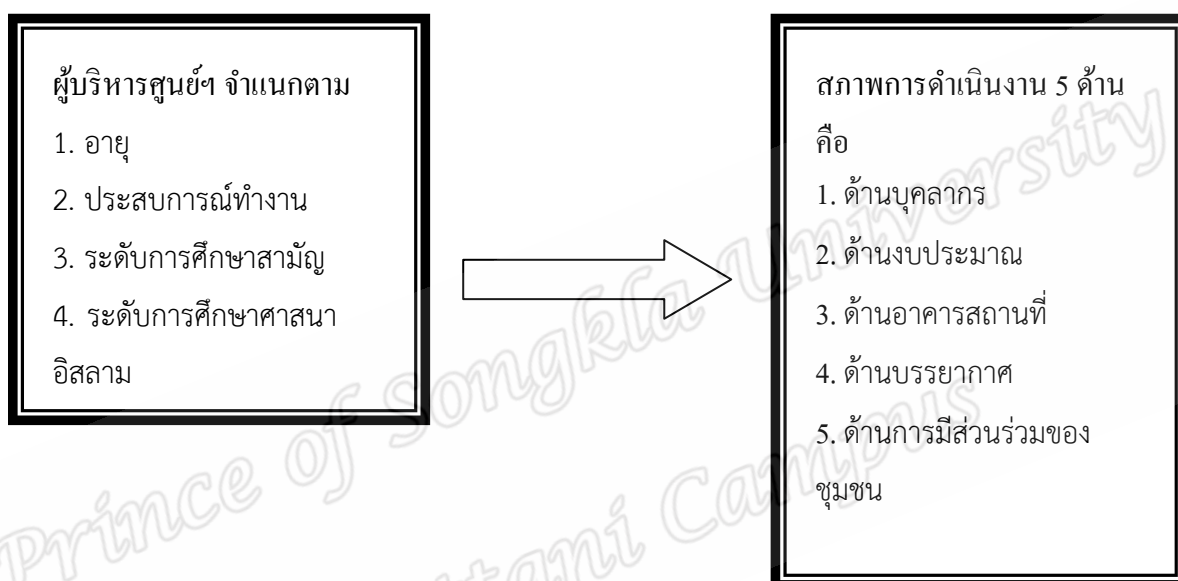
การศึกษาครั้งนี้ทำการเก็บข้อมูลจากประชากรคือศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูลที่ได้รับเหรียญทองจำนวน 42 ศูนย์

4. กรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ประสบความสำเร็จได้รับเหรียญทองโดยยึดเกณฑ์ที่สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูลกำหนด
2. ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ประสบความสำเร็จได้รับรางวัลเหรียญทอง ปี 2554 จำนวน 42 ศูนย์
3. เกณฑ์การประเมินศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) เพื่อจัดระดับคุณภาพประกอบด้วย 4 ด้าน คือ งานธุรการ งานวิชาการ งานอาคารสถานที่ และคุณภาพผู้สอนผู้เรียน
4. ความหมายภาษาไทยของพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานใช้ความหมายอัลกุรอานฉบับแปลความหมายภาษาไทย ของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับแห่งประเทศไทย ผู้แปลและเรียบเรียง พ.ศ. 2541

5. การอ้างอิงอัลกุรอาน เป็นการอ้างอิงตัวบทพร้อมคำแปล โดยการอ้างอิงตัวบทก่อนแล้วตามด้วยคำแปลของอัลกุรอาน พร้อมจะระบุชวเราะฮ์ตามมา

6. การอ้างอิงตัวบทอัลหะดีษ เป็นการอ้างอิงตัวบทอัลหะดีษตามด้วยคำแปลและจะระบุเจ้าของสำนวนที่อ้างตามมาด้วย

1.6 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

1. ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) หมายถึง แหล่งเรียนรู้ ที่ให้การศึกษา และอบรมจริยธรรมอิสลามเบื้องต้นแก่เยาวชนโดยใช้อาคารบริเวณมัสยิด ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส สงขลาและสตูล (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550)

2. ประธานศูนย์ หมายถึง บุคลากรของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่มีตำแหน่งเป็นอิมามประจำมัสยิด มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานในด้านวิชาการของศูนย์และเป็นผู้ควบคุมปกครองครูและนักเรียนของศูนย์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานแทน

3. สภาพการดำเนินงานของศูนย์ฯ หมายถึง การทำงานโดยนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่รวมทั้งความรู้ ความสามารถและประสบการณ์มาใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษาที่ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) 5 ด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบรรยากาศ และด้านการมีส่วนร่วมชุมชน สิ่งที่เป็นตัวกำหนดเบื้องต้นที่ผู้ตอบแบบสอบถามคาดว่าเป็นสาเหตุให้การดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิดได้รับเหรียญทอง

4. บุคลากร หมายถึง ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ จัดระบบการบริหารที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ครุมีความรู้ความสามารถ มีความรับผิดชอบและมีจำนวนที่เพียงพอ

5. งบประมาณ หมายถึง เงินที่ได้รับจากการจัดสรรจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน เงินรายได้ของศูนย์ฯ และเงินบริจาคจากบุคคลภายนอก

6. อาคารสถานที่ หมายถึง อาคารเรียนและอาคารประกอบมีจำนวนที่เพียงพอ ห้องเรียนมีขนาดที่เหมาะสม มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย มีการวางแผนในการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7. บรรยากาศ หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นภายในศูนย์ฯ มีการกำหนดโครงสร้างที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อศูนย์ฯ และเพื่อนร่วมงาน มีขวัญกำลังใจและมีความสุขในการทำงาน

8. การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การที่ชุมชน ผู้ปกครอง ให้ความร่วมมือในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายของศูนย์ฯ ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรบุคคลทรัพยากรอื่น ๆ และงบประมาณ

1.7 สัญลักษณ์

1. สัญลักษณ์ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “ศ็อลลัลลอฮู อะลัยฮิ-วะสลัลม” ซึ่งมีความหมายว่า “ขออัลลอฮฺทรงประทานความโปรดปรานและความสันติแก่ท่าน” เป็นคำสุภาพที่มุสลิมใช้กล่าวยกย่องท่านศาสดามุฮัมมัด หลังจากที่ได้เอย์นามท่าน

2. สัญลักษณ์ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “สุบหานะฮู วะตะอาลา” ซึ่งมีความหมายว่า “พระองค์ทรงมหาบริสุทธิ์และสูงส่งยิ่ง ” เป็นคำสุภาพที่มุสลิมใช้กล่าวยกย่องสรรเสริญ หลังจากที่ได้เอย์นามพระองค์

3. สัญลักษณ์ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “เราะฎียัลลอฮูอันฮู” ซึ่งมีความหมายว่า “ขออัลลอฮฺพึงพอพระทัยแก่เขา ” เป็นคำสุภาพที่มุสลิมใช้กล่าวให้เกียรติบรรดาเศาะ-หาบะฮฺผู้ซึ่งใช้ชีวิตร่วมกับท่านศาสดามุฮัมมัด

4. สัญลักษณ์ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “อะลัยฮิสซะลาม” ซึ่งมีความหมายว่า “ขออัลลอฮฺพึงพอพระทัยแก่เขา ” เป็นคำสุภาพที่มุสลิมใช้กล่าวให้เกียรติแก่ท่านศาสดาทุกท่านยกเว้นท่านศาสดามุฮัมมัด

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบระดับการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ได้รับรางวัลเหรียญทอง ในจังหวัดสตูล
2. ได้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบของผู้บริหารศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่มีอายุ ประสบการณ์ทำงาน ระดับการศึกษาสามัญ และระดับการศึกษาศาสนาอิสลามที่ต่างกัน ส่งผลในการดำเนินงานมากน้อยแค่ไหน
3. ได้แนวทางการดำเนินงานสำหรับผู้บริหารศูนย์ฯ บุคลากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในปรับปรุงและพัฒนาศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น